

ZONDAG den 9^{den} Januarij 1859.

Aankomst der Mail.

Gisteren in den namiddag arriveerde alhier ter reede het Stoomschip *Palenbourg*, kapt. Roeseboom, medebrengende de Nieuwsbladen en brieven uit Europa, loopende tot 25 November en Britsch-Indië 3 Januarij. Wij deelen onzen lezers het volgende daaruit vooreerst mede.

Algemeen Overzicht.

De Deense regering heeft, ten einde te voldoen aan de wenschen des Duitschen bondsdags, de algemeene constitutie der monarchie voor de beide Hertogdommen afgeschaft. (1) Aan het slot der verordening wordt de Holsteinsche lunddag tegen 3 Jan. bijeengeroepen. Dit is een eerste stap tot een vredelievende oplossing van deze notelike zaak. Het zou evenwel verkeerd wezen de zaak nu reeds als afgedaan te beschouwen, want veel zal nog afhangen van de voorstellen, welke door het kabinet van Kopenhagen over de regeling van den toekomstigen toestand der Hertogdommen aan de Stenden van Holstein en Lauenburg zullen worden gedaan. Overigens heeft de Deense regering verklaard, dat verdere concessien van haar niet kunnen verwacht worden en dat zij alle verdere eischen, als de soevereine regten der kroon aanrandende, met nadruk van de hand wijzen zal.

De kabinetskwistie in Pruisen is beslist. De officieele *Staatsanzeiger* heeft de namen van de nieuwe ministers bekend gemaakt. De prins von Hohenzollern-Sigmaringen is president van den ministerraad geworden. De verdere portefeuilles zijn volgenderwijze verdeeld: von Flottwell binn. zaken; Schleinitz, buit. zaken; Bonin, oorlog; Patow, finantiën; graaf Puckler, landbouw; Bethmann-Hollweg, eeredienst. Van de afgetredene ministers hebben alleen de heeren von der Heijdt en Simons hunne portefeuilles van koophandel en justitie behouden. De zamenstelling van het nieuwe ministerie heeft bij zeer velen een goeden indruk te weeg gebracht, vermits het liberale element daarin voor verreweg het grootste deel vertegenwoordigd is. De laatste maatregelen van den heer von Flottwell hebben doen zien, dat ook hij bereid is een anderen weg in te slaan dan zijn voorganger, over wiens illiberal beleid talrijke malen klachten zijn aangeheven, zoowel in als buiten de kamers.

De prins-president heeft nog geen gelegenheid gehad van zijne staatkundige denkwijze blijken te geven, doch allen, die hem persoonlijk kennen, stemmen daarin overeen, dat hij een eerlijk man is, een Duitscher in zijn hart en opregt aan Pruisen gehecht. Gunstig bekend zijn v. Schleinitz en van Bonin, die hunne tegenwoordige betrekking reeds eenmaal bekleed hebben. Von Auerswald staat sedert eenige jaren als een der voorgangers in de rijen der oppositie in de kamer van afgevaardigden bekend, even als von Patow. De minister van Flottwell wordt mede voor een vrijzinnig man gehouden, voor een vijand van wetsuitlegging in den geest des gewezen ministers von Westphalen.

De verkiezingen zijn vrij algemeen in een liberalen geest uitgevallen. Intusschen heeft men reeds gelegenheid op te merken, dat de nieuwe regering niet voornemens is zich te overhaasten of in eens tot een tegenovergesteld uiterste over te gaan. De liberale partij in Pruisen is ook niet voor gewaagde proeven. De minister von Mannthuffel heeft Berlijn reeds verlaten. Voor zijn vertrek heeft de prins-regent hem met de orde van den Zwarten Adelaar in brillanten begiftigd. Ook de overige afgetreden ministers hebben ridderorders gekregen. De koning en de koningin, die zich sedert eenigen tijd te Meran bevinden, zouden die plaats verlaten, om naar Florence te reizen.

In Hanover is eene ministerieele crisis ontstaan ten gevolge der verwerping van het ontwerp betreffende de regterlijke organisatie door de eerste kamer. Die crisis wegens deze oorzaak mag eigenlijk eenige bevreemding baren, vermits de Hannoverse regering meer dan eens getoond heeft, weinig eerbied te hebben voor de constitutionnele begrippen. Het is niet onmogelijk, dat de meer liberale rigting, welke het bestuur in Pruisen thans ondergaat, nu de prins-regent de teugels des bewinds aanvaard heeft, niet zonder invloed is geweest op de handelwijze der Hannoverse ministers. Immers valt het niet te ontkennen, dat de zwakke staten in Duitschland, ten opzichte van hunne handelingen, niet zelden naar de voorbeelden zien, hun door de sterkere gegeven.

In Beijeren staat het ministerie v. d. Pfordten zeer zwak. Toch gaat de regering voort alle dagbladen in beslag te nemen, waarin zij iets meent te vinden, wat haar mishaagt. — Vreemd gaat het in Keurhessen toe. Reeds zijn de leden van de beide kamers sedert bijkans eene maand in de residentie, zonder dat zij nog eene enkele zitting hebben gehouden, om de eenvoudige reden, dat de regering nog geen voorstel gedaan heeft.

In Zwitserland hebben de radicalen in de verkiezingen eene totale nederlaag geleden. De staten zijn geopend. De Belgische kamers zijn geopend met eene troonrede. Deze rede is, wat den staatkundigen toestand des lands betreft, van weinig belang. Men klaagt te Antwerpen zeer over afnemende van den handel en verbergt de vrees niet,

dat men de concurrentie met de Nederlandsche havens niet zal volhouden.

Frankrijk ziet zijne wapenen in Cochinchina met eene zegepraal bekroond. De Fransche expeditie veroverde daar in korten tijd onderscheidene forten en zou zich, volgens de laatste berichten, naar het binnenland begeven, om daar het werk voort te zetten. (1) Inmiddels is het veroverde eiland Tourane tot Fransch grondgebied verklaard. Den 9den dezer verscheen de Parijsche *Moniteur* met een artikel, waaruit men opmaakt, dat de Fransche regering van verdere pogingen, om zijne koloniën uit Afrika van arbeiders te voorzien, zal afzien. Het is een schrijven des keizers aan prins Napoleon, waarin o. a. gezegd wordt: „Ik zou onze vriendschaps-betrekkingen met Portugal niet aan het gevaar van eene breuk hebben bloot gesteld, zoo het niet mijne innige overtuiging ware, dat Frankrijk in het geschil met dat land het regt aan zijne zijde had. Maar aangaande het beginsel der aanwerving van zwarte arbeiders zijne mijne denkbeelden verre van gevestigd. Zoo de op Afrika aangeworven arbeiders niet de vrije beschikking over hunnen persoon hebben, zoo de aanwerving vormde slavenhandel is, den beger ik niet, welke voordeelen daarvan ook mogten te verwachten zijn; voor niets ter wereld zou ik bescherming willen verleenen aan eenige onderneming, die met den vooruitgang der menschelijkheid en der beschaving in strijd zou zijn. Ik noodig u alzoo uit om te onderzoeken wat in deze zaak waarheid is. Ik geloof dat de vrije arbeid der Indische koelies in onze koloniën met voordeel die diensten zou kunnen doen, welke er van de zwarten van Afrika's kust verwacht worden. Onlangs zijn dienaangaande onderhandelingen met Engeland aangeknoopt; treed met den minister van buitenc. zaken in overleg om die te doen hervatten.“ Sommige Engelsche dagbladen waarschuwen de regering om den uitvoer van Indische koelies ten behoeve van de Fransche koloniën niet in de hand te werken en zijn van oordeel, dat de Fransche regering, die hare markten voor de suiker uit de Engelsche, Hollandsche en andere havens sluit of die slechts tegen een hoog regt toelaat en beetwortelsuiker fabriceert, ten einde het deficit van dit produkt in hare koloniën zoo veel mogelijk te dekken, het liever eens met den vrijen handel beproeven moest. Overigens verneemt men, dat het gouvernement van keizer Napoleon eene commissie benoemd heeft, om in Afrika zelf te onderzoeken of de Afrikaansche landverhuizing in de daad onvermijdelijk in slavenhandel ontaardt.

De Portugesche kamers zijn geopend. Bij deze gelegenheid is gebleken, dat de zaak van de *Charles Georges* te Lissabon een slechten indruk gemaakt heeft, want de koning heeft in de troonrede niet onduidelijk te kennen gegeven, dat zijne regering alleen voor dwang heeft moeten wijken. Al wat tot dusverre betreffende de schadeloosstelling die Portugal betalen moet, gezegd is, was voorbarig. Het bedrag moet nog door eene gemengde Fransch-Portugesche commissie geregeld worden.

Het Engelsche parlement is op nieuw tot 13 Januarij geprorogeed.

Onder de laatste berichten in ons vorig nummer hebben wij medegedeeld, dat de heer Gladstone benoemd is tot speciaal commissaris, belast met een onderzoek in te stellen naar de oorzaken van de staatkundige desorganisatie der Ionische eilanden. Zonder dat men weet hoe, heeft de *Daily News* twee brieven van den voormaligen vertegenwoordiger van Engeland op die eilanden, den heer Joung, openbaar gemaakt, waarin wordt betoogd, dat het Engelsch protectoraat aldaar magteloos en nutteloos is, gepaard met den raad, dat Engeland zijn protectoraat zal opgeven en liever Corfu tot eene koloniale bezitting maken, die op dat punt der zee zijn zou, wat Malta op een ander punt is. Het departement van koloniën heeft daarop officieel laten verklaren, dat de mededeeling van die brieven zonder magtiging van de regering geschied is. Overigens kan gemeld worden dat de hervormingsbeweging in Engeland hoe langer zoo levendiger wordt en dat zoowel te Londen, als te Manchester en Liverpool en elders meetings worden voorbereid. Hoewel niemand de eerlijkheid der bedoelingen van den heer Bright betwijfelt, is men echter nog niet overtuigd, dat hij den regten tact bezit, om mannen als lord John Russel en lord Palmerston met goed gevolg het hoofd te bieden.

Den 30 October jl. heeft de regering der Donau-Vorstendommen een begin van uitvoering gekregen, als zijnde dien dag te Bucharest de daartoe betrekkelijke verordening bij grootheerlijk bevelschrift afgekondigd. Een eerste gevolg daarvan was, dat vorst Ghika tot dusverre Kaimaken van Wallachije, onmiddellijk na de voorlezing het bewind neêrlegde en het overdroeg aan de drie door de Porte benoemde voorloopige bewindvoerders, die daarop door Kiamil-beij, den overbringer des firmans in hunne nieuwe betrekkingen werden geïnstalleerd. Men weet, dat volgens het traktaat van den 19 Augustus, het bestuur in ieder der Vorstendommen, Moldavië en Wallachije, wordt opgedragen aan een hospodar en eene gekozene vergadering, in overleg, voor zekere bij de overeenkomst genoemde gevallen, met eene voor beide Vorstendommen gemeene centrale commissie, bij welke drie te zamen ook de wetgevende magt berust. De vergadering in elk der Vorstendommen wordt gekozen voor zeven jaren, door kiezers en die vergadering kiest den hospodar. In de

eerste plaats zal dus nu in elke der Vorstendommen de verkiezing moeten plaats hebben der Wetgevende vergadering. De centrale commissie, die uit acht Wallachijers en acht Moldaviërs moet bestaan en te Fokschani zitting zal houden, wordt in ieder Vorstendom gekozen voor de helft door den hospodar, en voor de wederhelft door iedere der Wetgevende Vergaderingen uit haar midden.

Er is bericht ontvangen van ernstige onlusten in Syrië en wel bepaaldelijk in de landstreek tusschen Gaza en den berg Karmel, welke de provincie Nabulus uitmaakt. Deze provincie is sedert onheuglijken tijd de worstelplaats van twee Arabische geslachten, de Tokan's en de Abdul-had's, welke in verbindtenis met de Beduïnen beurtelings het land hebben beheerscht. Met het doel om aan deze veele een einde te maken, is door het Turksche gouvernement een kaimakan of gouverneur over de provincie gesteld; maar deze maatregel miste zijn doel ten gevolge der bedroevende omstandigheid dat de twee onderling worstelende geslachten ondersteuning vonden, het eene bij den Franschen en het andere bij den Engelschen consul, welke dit terrein kozen als een kampplaats voor hunne onderlingen mijver. Onlangs is de gouverneur naar Jeruzalem ontboden, ten gevolge van vertoogen van den Franschen consul, en nu is de gansche provincie in opstand.

Ook in geheel Aziatisch Turkije heerscht eene algemeene gisting, terwijl op verschillende plaatsen opstanden hebben plaats gehad. Omer-pacha kan zich zelfs slechts moeijelijk in zijn pachaliek van Bagdad handhaven. De stammen die het land bewonen tusschen Tripoli en Alexandrette, zijn in opstand gekomen. In Aleppo is almede een opstand uitgebarsten. De gemeenschap is tusschen alle plaatsen in den Libanon afgebroken; aan de onlusten aldaar is echter een einde gekomen door de vreedzame bemoeijingen van den bisschop Joseph Yahyah. Het garnizoen van Beyruth is tegen de opstandelingen uitgezonden.

Van alle Europese staten trekt Rusland thans het meest de aandacht der Duitsche dagbladen tot zich. In hun oordeel over de onvermoeide pogingen, welke aldaar tot eene spoedige ontwikkeling des handels en der nijverheid, van landbouw en scheepvaart worden aangewend, stemmen zij overeen in het gevoelen, dat het 's Keizers ernstige wensch is, om aan zijn rijk dien graad van beschaving te geven, noodig om, ook in dit opzigt, eene eerste plaats onder de Europese staten te kunnen innemen. Behalve hetgeen thans aldaar door den keizer ten behoeve van de emancipatie van den zoo nuttigen boerenstand gedaan wordt, gaat er naauwelijks een dag voorbij, zonder dat men hoort van de oprigting van nieuwe maatschappijen op aandeelen, hetzij in het eigenlijke Rusland of in Polen en Finland, met het doel, om de meest verwijderde deelen van dit ontzageheijk groot rijk, door schier onmetelijke spoorwegen of straatwegen met elkander te verbinden, of om uitgestrekte moerassen droog te maken en in vruchtbare landerijen te veranderen; steden van waterleidingen en gazverlichting te voorzien, aldaar allerlei soort van fabrieken op te richten, nieuwe stoombootdiensten in werking te brengen, havens te vergroeten, enz. Deze maatschappijen worden niet alleen, gelijk vroeger, te St. Petersburg, maar evenzeer te Riga, Odessa, Kiew, Saratow, Tula, Oroe en overal elders opgericht, waar eenig uitzigt bestaat om met voordeel handel en nijverheid te ontwikkelen en uit te breiden. Alle pogingen en krachten zijn thans in Rusland op bevordering van dit doel gerigt. Van de zijde der regering wordt dit in de ruimste mate aangemoedigd. In dien geest wordt ook aan de aldaar verschijnende dagbladen thans de meest mogelijke vrijheid gelaten; men veroorlooft aan de periodieke drukpers de gebreken der vroegere administratie bloot te leggen en hare eigene denkbeelden te ontwikkelen nopens de noodige verbeteringen in het tol- en financieuzen en andere takken van beheer.

Het tot dusver in Rusland bestaan hebbende regeringsstelsel was geheel berekend, om alle vrije ontwikkeling van dien aard reeds in de geboorte te smoren. Van daar dan ook, dat de door verlichte staatsmannen vroeger in dien geest gedane voorstellen, met wantrouwen werden bejegend en steeds afgewezen.

Ook de Russische gewelmatigde heeft met de regering van Japan een voordeelig handelstractaat gesloten.

Nederland.

Rotterdam, 21 November. De weersgeteldheid heeft zich in de jongst verlopen week gekenmerkt door in dit jaargetijde buitengewone koude. Gedurende verscheidene nachten teekende de thermometer 24 en 22° F. en derhalve 10 (2) 12° beneden het vriespunt. Zelfs midden op den dag kon het kwik het vriespunt naauwelijks bereiken, om na den middag op nieuw te dalen. Bij deze temperatuur waren al spoedig onze binnenwateren met eene ijskorst en de rivieren met drijfsijs overdekt; de binnen scheepvaart werd daardoor gestremd en de riviervvaart belemmerd, en dit was van te grooter nadeel, omdat deze vorst zeer onverwacht inviel en in dit jaargetijde zeldzaam mag geheeten worden. Den 18den werd de temperatuur zachter en bereikte het kwik weder 40° F. Deze gunstige verandering was echter van korten duur, daar den 20sten de vorst weder inviel en nog aanhoudt. Men verneemt uit alle oorden des lands, dat de vorst eene stremming in het verkeer heeft te weeg gebracht.

(1) Reeds medegedeeld. *Red.*

(1) Men weet dat hier beter. *Red.*

Gedrukt bij W. BRUINING, te Batavia.